

**Наукові засади підготовки фахівців
природничого, інженерно-педагогічного
та технологічного напрямків**

Матеріали

**II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції
(26-31 березня 2018 року)**

Рада молодих учених
Бердянського державного педагогічного університету

Бердянськ, 2018

УДК 371.134:5:6:001.5(043.2)

Н 34

Друкується за рішенням вченої ради
факультету фізико-математичної, комп'ютерної та технологічної освіти
(Протокол № 7 від 26.03.2018 р.)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова конференції - Богданов Ігор Тимофійович, доктор педагогічних наук, професор, ректор Бердянського державного педагогічного університету;

Організатори конференції:

Ліпич Вікторія Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент, проректор з науково-педагогічної роботи Бердянського державного педагогічного університету;

Жигір Вікторія Іванівна, доктор педагогічних наук, професор, декан факультету фізико-математичної, комп'ютерної та технологічної освіти Бердянського державного педагогічного університету;

Сичікова Яна Олександрівна, кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри професійної освіти, трудового навчання та технологій Бердянського державного педагогічного університету, голова Ради молодих учених БДПУ;

Онищенко Сергій Вікторович, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри професійної освіти, трудового навчання та технологій Бердянського державного педагогічного університету, голова Ради молодих учених факультету ФМКТО БДПУ;

Денисова Анжеліка Сергіївна, провідний фахівець Бердянського державного педагогічного університету

Н-34 Наукові засади підготовки фахівців природничого, інженерно-педагогічного та технологічного напрямків : матеріали II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (26-31 березня 2018 року) : збірник тез. – Бердянськ : БДПУ, 2018. – 188 с.

До збірника увійшли матеріали II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції “Наукові засади підготовки фахівців природничого, інженерно-педагогічного та технологічного напрямків”. Матеріали збірника будуть корисними для дослідників, науковців, аспірантів, пошукувачів, викладачів, студентів

За зміст статей і правильність цитування відповідальність несе автор.

© Бердянський державний педагогічний університет, 2018
© Автори статей, 2018

Шестакова Н. В.	
Психологічні особливості навчальної діяльності підлітків	85
Ханик Ю.-Б.Р., Карковська В.Я.	
Формування та розвиток критичного мислення у процесі викладання фізико-математичних дисциплін	87
Затворнюк О.М.	
Співпраця вчителя з психологом, як умова успішної психологізації навчально-виховного процесу	89
Палагнюк О.І., Кравець Н.П.	
Формування емоційно-вольової сфери у розумово відсталих семикласників засобами громадянського виховання	93
Луцик І.Б.	
Дидактичний дизайн у формуванні проєктувальних компетентностей майбутніх інженерів-педагогів	95
Куксова В., Даннік Л.А.	
Реалізація особистісно-орієнтованих педагогічних технологій у процесі проєктування та виготовлення виробів з текстильних матеріалів	97
Ришко Д., Рогозіна О.В.	
Методика організації проєктної діяльності в старшій школі	99

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ-ПЕДАГОГІВ, УЧИТЕЛІВ ФІЗИКИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ

Кравченко Л.М.	
Формування професійних компетентностей майбутніх вчителів природничих дисциплін	101
Потапчук О.І.	
Професійна підготовка педагогічних фахівців засобами інтернет-технологій	102
Шеремет І.В., Василенко К.С.	
Педагогічні умови формування, збереження та зміцнення здоров'я майбутніх учителів у процесі професійної підготовки у ВНЗ	105
Сокотов Ю.В.	
Сутність і якісна характеристика конструкторсько-технологічної підготовки столярів в умовах професійно-технічного училища	109
Білик В.Г.	
Природничо-наукова підготовка як підґрунтя формування готовності майбутніх психологів до здоров'язбережувальної діяльності	111
Крекотень О.В.	
Використання соціальних мереж у вивченні іноземних мов студентами технологічних спеціальностей	114
Isaieva O.A.	
The Increasing of Qualification of Engineers-Pedagogues in the Framework of the Combining of Formal and Informal Model of Education	116
Артемчук М.О.	
Роль самоосвіти у професійному розвитку майбутнього викладача	119
Яценко Т.М.	

Шеремет Інеса Володимирівна
кандидат педагогічних наук, доцент,
НПУ ім. М. П. Драгоманова, Україна
Василенко Катерина Сергіївна
магістрантка
Факультет педагогіки та психології,
НПУ ім. М. П. Драгоманова, Україна

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ, ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ЗМІЦНЕННЯ ЗДОРОВ'Я МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ У ВНЗ

Професійне здоров'я вчителя є однією з фундаментальних проблем суспільства і стратегічною проблемою сучасної школи, а підготовка вчителів до його збереження і зміцнення – актуальною проблемою психолого-педагогічної та валеологічної науки.

Не дивлячись на безперечну наукову важливість даної проблематики, розробленість питання формування, збереження та зміцнення здоров'я майбутнього учителя на особистісному рівні ми вважаємо недостатньою. Зокрема, потребують уточнення педагогічні умови здійснення загальнопрофесійної підготовки студентів педагогічних вищих навчальних закладів до формування, збереження та зміцнення їх здоров'я.

Проблема визначення педагогічних умов знайшла своє осмислення в наукових працях В. Андрєєва, І. Беха, О. Матвієнко [5; 14], М. Нарійчука, О. Пехоти, І. Хитрової, Н. Яковлевої та ін. Питанням формування ціннісного ставлення учнівської та студентської молоді до свого здоров'я присвячені дисертаційні дослідження Т. Белінської, Т. Вершиніної. Окремі аспекти цієї проблеми були предметом наукових досліджень В. Білик [13], В. Горащука, М. Гриньової, Ю. Драгнева, Г. Кривошеєвої, С. Лебедченко, М. Челнокової [9], І. Шеремет [10; 11; 12] та ін.

У дослідженні С. Волкової [1, с. 16–18] стверджується, що лише 21,2% учителів почуваються абсолютно здоровими. Основні відхилення в самопочутті вчителі пов'язують із хронічною перевтомою. Постійно відчують втому 45,2%; напади серцебиття – 47,6%; постійно хочуть спати вдень 33,3%; дратують речі, до яких раніше ставилися спокійно, 42,8% учителів. Майже кожен четвертий педагог школи курить; деякі вчителі мають схильність до алкоголізму.

Методом анкетування нами було проведено власне дослідження визначення стану здоров'я вчителів та чинників, які негативно впливають на нього. В анкетуванні взяли участь 40 вчителів різного фаху, середній вік 35±8 років. Отримані дані нашого дослідження близькі до результатів, констатованих С. Волковою: серед чинників ризику, що погіршують здоров'я вчителя, основними є гіподинамія (низька рухова активність), недотримання режиму дня, фізичні та психічні перевантаження, шкідливі звички, гіпоксія, нераціональне харчування, хронічні захворювання, несприятливі екологічні фактори.

Тому проблема формування, збереження та зміцнення здоров'я майбутніх вчителів залишається актуальною та потребує детального дослідження педагогічних умов її впровадження. На нашу думку, підготовка студентів педагогічних вищих навчальних закладів до формування, збереження та зміцнення власного здоров'я має складатися з медико-валеологічної та психолого-педагогічної підготовки.

Основним завданням медико-валеологічної підготовки студентів в педагогічному університеті є формування медико-профілактичної культури майбутнього педагога як однієї з основ виховання культури здоров'я вчителя. Виконання вказаного завдання вимагає формування у студентів певного рівня знань, умінь і навичок:

- навичок ефективної реалізації освітнього процесу щодо поширення медико-профілактичних і валеологічних знань серед учнів, проведення антиалкогольної, антитютюнової, антинаркотичної профілактичної роботи з учнями;

- знань основ медицини, гігієни, валеології, психології, вікової анатомії і фізіології людини, необхідних і достатніх для профілактики найбільш поширених захворювань учнів середніх загальноосвітніх навчальних закладів;

- умінь надавати першу долікарську медичну допомогу та виконувати найпростіші медичні маніпуляції хворим і потерпілим при невідкладних станах, нещасних випадках.

Крім того, зміст валеологічної освіти педагогічних працівників повинен, в першу чергу, бути спрямованим на формування особистості вчителя з валеологічною світоглядною установкою на дотримання норм здорового способу життя і виконання практичних дій щодо формування, збереження та зміцнення здоров'я учнів та свого власного здоров'я.

Тому у процесі підготовки до збереження і зміцнення свого здоров'я, не применшуючи у цьому процесі ролі медико-біологічних дисциплін, необхідно вивчати ще й спеціально орієнтовані навчальні дисципліни, насамперед психолого-педагогічного циклу.

Дисципліни педагогічного циклу спрямовані на розвиток творчих здібностей студентів, набуття ними пошукових дослідницьких умінь і навичок, формування досвіду творчої діяльності та самоорганізації навчальної і професійної роботи [2; 6; 7; 8; 15]. Саме педагогічні дисципліни змістово і технологічно дають можливість формувати знання про механізми самоуправління, педагогічну рефлексію; забезпечувати розвиток педагогічного мислення майбутніх учителів, навчати їх приймати оптимальні рішення, ураховуючи педагогічні закономірності, принципи виховання і навчання; формувати прийоми і методи саморегуляції психічного та фізичного стану, врегулювання конфліктів, навчання, вирішення складних педагогічних ситуацій.

Серед методів підготовки майбутніх вчителів до формування, збереження та зміцнення власного здоров'я найбільш ефективними є такі:

- 1) методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності, що сприяють формуванню знань, умінь та навичок професійної саморегуляції та

профілактиці емоційного вигорання майбутніх педагогів (релаксаційно-дихальна гімнастика, прогресивна м'язова релаксація, аутогенне тренування, метод створення установки, самонаказ, самопереконавання, переключення та ін.);

2) методи стимулювання та мотивації, спрямовані на формування мотиваційного компонента готовності студентів до зазначеної діяльності, розвиток пізнавальних потреб, ціннісних орієнтацій (дискусія, метод опори на здобутий педагогічний досвід, створення ситуації успіху в діяльності, створення ситуації пізнавальної новизни та зацікавленості, позитивного прикладу, пояснення практичної значущості навчання). Особливої уваги заслуговують активні та інтерактивні методи викладання, спрямовані на імплементацію валеологічних цінностей, створення мотивації до збереження та зміцнення власного здоров'я у студентів педагогічних вищих навчальних закладів;

3) методи контролю та самоконтролю, які забезпечують зворотний зв'язок у процесі навчання, дають змогу оперативно його коригувати (індивідуальне, фронтальне та ущільнене опитування, самоконтроль, самотестування).

Отже, сьогодні важливого теоретичного і практичного значення набуває робота з визначення нових граней забезпечення фізичного, психічного і духовного здоров'я майбутніх учителів, формування у них здатності вирішувати складні професійні завдання, вироблення у них життєвої стійкості, озброєння механізмами і технологіями самодопомоги, самореабілітації, розробки життєвих і професійних стратегій, проектів.

Таким чином, визначені нами педагогічні умови формування здоров'я майбутніх учителів сприятимуть розвитку їх здоров'язбережувальної компетентності та загальній успішності у професійній педагогічній діяльності.

Література:

1. Волкова С. С. Здоровий учитель – здорова школа // Світ виховання. – 2006. – № 1(14). – С. 16–18.
2. Ковальчук В. І. Створення сприятливого навчального середовища. Тренінги. / [за заг. ред. В. Ковальчука, упорядкування Л. Галіцина]. – К.: Шк. світ, 2011. – 128 с.
3. Ковальчук В.І. Тенденції розвитку освітньої системи в Україні // Economics, science, education: integration and synergy. Materials of international scientific and practical conference, 18–21 January 2016. – Київ: Вид-во «Центр навчальної літератури», 2016. – С. 79–80.
4. Кравець Н.П. Підготовка руки до письма // Дошкільне виховання. – 2003. – № 10. – С. 18–19.
5. Матвієнко О. В. Педагогічна взаємодія суб'єктів навчально-виховного середовища школи як складова соціально-педагогічної системи // Topical issues of social pedagogy: collective monograph. – CARICOM, Barbados, 2017. – С. 100–122
6. Петько Л.В. Написання і захист рефератів іноземною мовою за професійним спрямуванням – один із шляхів підготовки студентів до навчання у магістратурі // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія № 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. –

Випуск 35 : зб. наук. пр. – К. : Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2012. – С. 132-138.

7. Петько Л.В. Стимулювання творчих здібностей підлітків засобами втілення образу казкового персонажу // Лялька як знак, образ, функція: Матер. всеукр. наук.-практ. конф. «Другі Марка Грушевського читання» / за ред. О.С.Найдена. – Київ. : ВД «Стилос», 2010. – С. 200–204.

8. Петько Л. В. Реалізація концепції підготовки магістрів в Україні для роботи в інклюзивному освітньому просторі // Актуальні проблеми навчання та виховання людей в інтегрованому освітньому середовищі: Тр. XI Міжнар. наук.-практ. конф., листопад 2011 р. – Ч. I. – К. : ВМУРЛ «Україна». – 2011. – С. 92–94.

9. Челнокова М. С. Сучасні підходи до вирішення конфліктів у навчально-виховному процесі // World Science: multidisciplinary scientific editions. – 2017. – Vol.3. – No.11(27). – PP. 52-57.

10. Шеремет І. В., Василенко К. С. Організація професійної підготовки майбутніх фахівців за напрямом 014 «Здоров'я людини» й 277 «Фізична терапія та ерготерапія» // World Science: Multidisciplinary scientific edition. – Warsaw: RS Global Sp. z O.O., 2017. – №11(27), Vol. 3. – PP. 57-61.

11. Шеремет І. В., Василенко К. С. Професійна підготовка майбутніх вчителів до збереження здоров'я школярів засобами освіти і виховання // Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді : зб. наук, праць ; Тематичний випуск “Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору” Кн. 3. – Київ: Гнозис, 2017. – Вип. 21, Том I (75). – С. 485-496.

12. Шеремет І. В., Василенко К. С., Фадеев В. О. Профілактика порушень зору у дітей молодшого шкільного віку // Матеріали Міжнародного симпозіуму «Освіта і здоров'я підростаючого покоління»: збірник наукових праць, 26-28 квітня 2016 р. – К., 2016. – Вип. 1. – С. 134-137.

13. Bilyk V. Realization of synergetic approach in science preparation of future psychologists in higher education institutions // World Science: multidisciplinary scientific editions. – 2017. – №11(27), Vol. 3. – PP. 8-10.

14. Matviienko Olena. Theoretical Basics of Preparation of Teachers to Pedagogical Interaction with Children of Various Age / Olena Matviienko // Intellectual Archive. – 2014. – Volume 5. – No. 5 (September). – Toronto : Shiny Word Corp., Canada. – PP. 105-117.

15. Pet'ko Lyudmila. Developing students' creativity in conditions of university // Research: tendencies and prospects: Collection of scientific articles. – Editorial Arane, S.A. de C.V., Mexico City, Mexico, 2017. – P. 272–276.